

Radyoterapi

Hastalar İçin Genel Bilgiler

Kenan Ören

Radyasyon Onkolojisi Hemşiresi

Radyoterapi nedir?

- Kanserin tedavisinde kullanılan yöntemlerden biridir.
- Işın veya şua tedavisi olarak da bilinir.
- Röntgen filmi çekilirken de kullanılan X ışınları, enerjileri yükseltilmiş olarak kanserli dokuya verilir.
- Kanser hücrelerinin yapısını bozarak bölünme yeteneklerini kaybetmelerini sağlar.

Radyoterapi Ne Kadar Sürede Etki Gösterir?

- Radyoterapi kanserli hücreleri hemen öldürmez.
- Hücrelerin ölmeye başlaması günler hatta haftalar sürebilir.
- Radyoterapi bittikten sonra da kanserli hücreler ölmeye devam ederler.

Radyoterapi kimlere uygulanır?

- Kanser hastalarının yaklaşık %60'ı radyoterapi görür.
- Bazı hastalar sadece radyoterapi ile tedavi edilebilir.

Radyoterapiyi kimler uygular?

- Tedavinizi "radyasyon onkolođu" belirler ve planlar.
- Radyoterapinin verilif şekli ve dozlarıyla ilgili hesaplamaları "fizik mühendisi" yapar.
- "Radyoterapi teknikeri" tedavi pozisyonunuzu ayarlar ve planlanmış olan tedaviyi uygulamak için cihazı çalıştırır.
- "Radyasyon onkolojisi hemşiresi" tedavinizle ilgili sizi bilgilendirir, yan etkilerinizi takip eder, önerilerde bulunur.

Radyoterapi nasıl uygulanır?

- Tedavi edilecek dokunun yerine, büyüklüğüne ve türüne göre
 - Vücudun içinden (ör. vajina veya soluk borusu yoluyla)
 - Vücudun dışından verilebilir.

Radyoterapi nasıl uygulanır?

- Belirlenen radyoterapi dozu küçük parçalara bölünerek 10 ila 40 gün arasında bir süre boyunca her gün (hafta sonu hariç) verilir.

Radyoterapi nasıl uygulanır?

- Radyoterapi kısa süren bir tedavidir.
- Bölgeye ve hastalığa bağlı olarak her gün yaklaşık 20 dakika sürer.

Radyoterapi nasıl uygulanır?

- Radyoterapi alırken herhangi bir şey hissetmezsiniz.
- Radyoterapiyi göremez, duyamaz veya koklayamazsınız.
- Radyoterapi sırasında cihazın uyarı amaçlı olarak çıkardığı sesi duyabilirsiniz.

Radyoterapi nasıl uygulanır?

- Radyoterapi sırasında tedavi odasında yalnız olursunuz. Ancak radyoterapi teknikeriniz sizi monitörden görebilir, sesinizi duyabilir.

Radyoterapi nasıl uygulanır?

- Bu sürede sizden tedavi masasında hareketsiz yatmanız istenir.
- Bazı bölgelerde (ör. beyin veya baş-boyun) sizi hareketsiz tutabilmek için bir maske yapılır.
- Tedavi maskesi nefes almanıza engel olmaz.

Radyoterapinin yan etkileri var mıdır?

- Evet, radyoterapinin yan etkileri vardır. Bunlar tedavi edilen bölgeye göre değişir.
- Genellikle hızlı bölünen hücreler radyoterapiye duyarlıdır. Bunlar:
 - Ağız ve sindirim sisteminin içini kaplayan epitel hücreleri
 - Deriyi oluşturan hücreler
 - Kıl kökleri

Radyoterapi gören hasta
çevresine ışın yaymaz.

Radyasyon vücutta birikmez.
Radyoterapi alan hastaların ailesinden
uzak durması gerekmez.

Radyoterapi alırken isterseniz
her gün yıkanabilirsiniz.

Radyoterapi yıkanmanıza engel
değildir. Ancak, hemşirenizin
önerilerine uyun, çizgi ve işaretlerinize
dikkat edin.

Radyoterapi bölgesindeki cildinize özen göstermeniz gerekir.

- Su esaslı, parfümsüz, boyasız bir nemlendirici kullanın.
- Cildinizi sürtünmeden ve basınçtan koruyun.
- Çok sıcak ve çok soğuğa maruz bırakmayın.
- Güneşten koruyun.

Meme/Akciğer Radyoterapisinde

- Balenli, dantelli, cildinize basınç yapan sütyen kullanmayın.
- Yumuşak, pamuklu iç çamaşırları tercih edin.
- Çantanızı tedavi edilen tarafa baskı yapmayacak şekilde taşıyın.
- Tedavi edilen taraftaki kolunuzu sallamadan yürümek için belinize koyun.
- Yıkılırken lif/kese kullanmayın, kurularken havluyu cildinize bastırmayın.

Karın Bölgesi Radyoterapisinde

- Çok dar pantolon, kemer veya iç çamaşırı kullanmayın.
- Yıkılırken lif/kese kullanmayın, kurularken havluyu cildinize bastırmayın.

Baş-Boyun Bölgesi Radyoterapisinde

- Bebek şampuanı kullanın.
- Şapka veya eşarp ile başınızı güneşten koruyun.
- Boynunuzu sıkan kravat, gömlek gibi kıyafetler giymeyin.

Radyoterapi tamamlandıktan sonra en az 1 ay daha cildinize aynı özeni gösterin.

Lütfen unutmayın!

Tüm bu uyarılar ve öneriler çoğu durum için geçerli olmakla birlikte **size özel olmayan** genel bilgilerdir.

Her zaman için öncelikle tedavinizden sorumlu hekiminizin veya hemşirenizin önerilerine uyun.